



Fremsat den 14. januar 2010 af kirkeministeren (Birthe Rønn Hornbech)

## Forslag

til

# Lov om ændring af lov om menighedsråd og lov om folkekirkens økonomi

(Samarbejde mellem menighedsråd m.v.)

### § 1

I lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 79 af 2. februar 2009, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. To eller flere menighedsråd i et pastorat kan oprette et fælles menighedsråd, når det beslutes på et menighedsmøde i hvert af sognene, jf. kapitel 7.«

2. § 2, stk. 3, 3., 4. og 5. pkt., ophæves.

3. I § 2 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Har to eller flere sogne fælles menighedsråd, fastsætter det fælles menighedsråd antallet af valgte medlemmer i rådet. Rådet må dog højst bestå af summen af det antal valgte medlemmer, som de deltagende menighedsråd enkeltvis er berettiget til, jf. stk. 3, og skal mindst bestå af det antal valgte medlemmer, som det samlede antal folkekirkemedlemmer i de deltagende sogne ville berettige til, jf. stk. 3, hvis sognene udgjorde én samlet menighedsrådsreds. Hvert sogn skal mindst have et valgt medlem. Menighedsrådet skal meddele biskoppen antallet af medlemmer af det fælles menighedsråd samt fordelingen af medlemmer mellem de deltagende sogne.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

4. I § 10, stk. 1, indsættes som 3. pkt.:

»Har to eller flere sogne fælles menighedsråd, kan der vælges en kirkeværg for hver kirke.«

5. I § 43 a ændres »§ 17 g, stk. 3« til: »§ 17 g, stk. 4«.

6. Efter § 43 a indsættes:

»§ 43 b. De i § 43, stk. 1-5, nævnte regler om samarbejde mellem menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på sam-

arbejde mellem stiftsøvrighed og provstiudvalg, mellem to eller flere stiftsøvrigheder, mellem to eller flere provstiudvalg samt mellem menighedsråd og en eller flere stiftsøvrigheder eller provstiudvalg.

Stk. 2. Den i § 43, stk. 6, nævnte regel om dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning til et menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på et provstiudvalg eller en stiftsøvrighed, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i henholdsvis provstiet eller stiftet.«

7. § 44 affattes således:

»§ 44. Til fremme af samarbejdsprojekter i henhold til dette kapitel kan kirkeministeren yde tilskud af fællesfonden for 1 år ad gangen. De samlede tilskud kan ikke overstige 1 pct. af landskirkeskatten i det år, for hvilket tilskud ydes.«

### § 2

I lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 17. juni 2009, foretages følgende ændring:

1. Overskriften til kapitel 6 affattes således:

»Udveksling af data mellem it-systemer«

2. § 24 ophæves.

### § 3

Loven træder i kraft 1. oktober 2010.

### § 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

## Bemærkninger til lovforslaget

### Almindelige bemærkninger

#### 1. Indledning og baggrund

Lovgivningen indeholder i dag detaljerede bestemmelser om, hvornår og hvordan menighedsråd kan samarbejde med hinanden. Samarbejdet kræver i mange tilfælde en dispensation fra Kirkeministeriet. Samarbejdsbestemmelserne har nu fungeret i en årrække. Formålet med dette lovforslag er først og fremmest at ændre reglerne, således at menighedsråd herefter i færre tilfælde skal søge dispensation i forbindelse med oprettelse af fælles menighedsråd på særlige vilkår. Det er regeringens politik, at beslutningskompetencen skal være så decentral som muligt. De enkelte menighedsråd må være nærmest til at afgøre, hvorledes samarbejdet mellem menighedsråd varetages bedst muligt.

Med lovforslaget ønsker regeringen at give større frihed til de enkelte menighedsråd, da forslaget bl.a. giver hjemmel til, at et fælles menighedsråd i højere grad selv kan bestemme antallet af valgte medlemmer, ligesom der skabes hjemmel til, at fælles menighedsråd kan vælge en kirkeværg for hver kirke. Endvidere foretages en række yderligere ændringer af teknisk karakter.

Det er således ikke hensigten med dette lovforslag at foretage andre ændringer i forhold til de eksisterende regler. Det er i denne forbindelse væsentligt at understrege, at alle samarbejder mellem menighedsråd foregår på frivilligt grundlag. Det skal ligeledes understreges, at det på ingen måde er hensigten med de foreslåede ændringer at ændre ved den eksisterende sognestruktur, men alene at tilbyde menighedsrådene friere rammer for, hvorledes de organiserer sig lokalt.

I forbindelse med etableringen af fælles menighedsråd findes det unødigt bureaukratisk, at menighedsrådene ikke selv kan bestemme sammensætningen af det nye menighedsråd, når blot de holder sig inden for rammerne af, hvad menighedsrådene enkeltvis er berettiget til. Tilsvarende må det være en lokal beslutning, om man i et fælles menighedsråd ønsker at opretholde en kirkeværg fra hvert af de deltagende menighedsråd. Dette underbygges i øvrigt af, at Kirkeministeriet op til menighedsrådsvalget i november 2008 modtog flere end 140 ansøgninger om oprettelse af fælles menighedsråd på særlige vilkår. Disse dispensationsansøgninger vedrørte først og fremmest antallet af medlemmer i det nye fælles menighedsråd samt kirkeværgfunktionen. Kirkeministeriet imødekom de fleste af disse dispensationsansøgninger.

#### 2. Gældende ret

Reglerne om oprettelse af fælles menighedsråd og samarbejder mellem menighedsråd findes i lov om menighedsråd, jf. lovekendtgørelse nr. 79 af 2. februar 2009.

Reglerne i menighedsrådslovens kapitel 8 om samarbejder mellem menighedsråd blev indført ved lov nr. 333 af 24. maj 1989. Der blev herved givet mulighed for, at Kirkeministeriet kunne meddele dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning i forbindelse med samarbejder mellem menighedsråd - herunder oprettelse af fælles menighedsråd. Inden lovens vedtagelse kunne menighedsråd således alene samarbejde på tværs af sognegrænser, så længe disse samarbejdsaftaler ikke medførte, at det enkelte menighedsråd afgav kompetence, eller samarbejdet krævede dispensation fra den gældende lovgivning - f.eks. fordi et fælles menighedsråd ønskede en anden sammensætning, end loven tilsagde.

I dag kan menighedsråd i et pastorat med to eller flere sogne beslutte at have fælles menighedsråd, når et menighedsråd i hvert af sognene ønsker det, jf. § 1, stk. 3, i lov om menighedsråd. Antallet af valgte medlemmer af det fælles menighedsråd fastsættes efter det samlede antal folkekirkemedlemmer i sognene og fordeles på de enkelte sogne i forhold til medlemstallet i hvert af sognene, jf. § 2, stk. 3, i lov om menighedsråd. Menighedsrådet kan af eller uden for sin midte vælge en kirkeværg, jf. § 10, stk. 1.

I § 43 i kapitel 8 i lov om menighedsråd findes en dispensationsbestemmelse, hvorefter Kirkeministeriet kan give menighedsrådene tilladelse til at fravige lovens bestemmelser, således at et fælles menighedsråd eksempelvis sammensættes på anden vis end forudsat i loven. Kirkeministeriet har gennem de senere år ført en ret lempelig dispensationspraksis i forhold til § 2, stk. 3, og § 10, stk. 1, i lov om menighedsråd og således i vidt omfang meddelt dispensationer til oprettelse af fælles menighedsråd på særlige vilkår, for så vidt angår rådets sammensætning og varetagelse af kirkeværgfunktionen.

Ministeriet har således meddelt en række dispensationer fra bestemmelsen i § 2, stk. 3, således at det samlede antal valgte menighedsrådsmedlemmer for et fælles menighedsråd overstiger det antal, som antallet af folkekirkemedlemmer umiddelbart berettiger til, hvis det er fastsat efter § 2, stk. 3, og at fordelingen af medlemmerne mellem de enkelte sogne sker på anden vis end en forholdsmæssig fordeling. Ministeriet har dog i sin godkendelsespraksis stillet krav om, at lovens forudsætning

om en forholdsmæssig repræsentation efter medlemstal tilgodeses i tilstrækkeligt omfang for at sikre, at lovens ordning for den parlamentariske balance mellem større og mindre menighedsråd ikke bliver forrykket. Ministeriet har desuden som udgangspunkt alene meddelt tidsbegrænsede dispensationer for ikke gennem dispensationsbestemmelsen at underminere lovens almindelige ordning.

Ansøgninger om dispensation fra § 10, stk. 1, således at et fælles menighedsråd vælger en kirkeværg for hver kirke er derimod imødekommet uden særlige krav eller forbehold fra ministeriets side.

Kirkeministeriet har endvidere meddelt dispensation, når sogne, som ikke tilhører samme pastorat, har ansøgt om tilladelse til oprettelse af fælles menighedsråd, jf. § 1, stk. 3, i lov om menighedsråd. Ligeledes har ministeriet meddelt dispensation, når enkelte sogne i et pastorat har ønsket at indgå samarbejde om fælles menighedsråd, uden at alle sogne i pastoratet har tilsluttet sig samarbejdet.

§ 24 i lov om folkekirkens økonomi giver Kirkeministeriet hjemmel til ligeledes at meddele dispensationer til provstiudvalg og/eller stifter, som ønsker at indgå samarbejde om løsning af folkekirkelige opgaver. Bestemmelsen henviser til bestemmelsen i § 43 i lov om menighedsråd.

### 3. Lovforslagets udformning

Dispensationsbestemmelserne i lov om menighedsråd kapitel 8 har i stigende omfang været anvendt i forbindelse med oprettelse af fælles menighedsråd. Men der er områder, hvor lovbestemmelserne begrænser eller besværliggør menighedsrådenes muligheder for samarbejde. Derfor bør kravet om dispensation ophæves for at give reel frihed til menighedsrådene og lette beslutningsprocessen. Dette er som nævnt i overensstemmelse med regeringens ønske om decentralisering og afbureaukratisering.

Før menighedsrådsvalget i november 2008 modtog Kirkeministeriet flere end 140 ansøgninger om dispensation til oprettelse af fælles menighedsråd på særlige vilkår i medfør af reglerne i kapitel 8. Størstedelen af dispensationsansøgningerne vedrørte ønsker fra menighedsrådene om et andet antal og en anden fordeling af menighedsrådsmedlemmer i det fælles menighedsråd. Desuden var der i mange ansøgninger et ønske om, at kirkeværgfunktionen i det fælles menighedsråd kunne varetages af flere repræsentanter i forening. Endelig var der også ansøgninger fra menighedsråd, som ønskede dispensation til at oprette fælles menighedsråd på tværs af pastoratsgrænser.

Kirkeministeriet imødekom de fleste af disse dispensationsansøgninger. Baggrunden herfor var, at ministeriet generelt fandt, at det er de enkelte menighedsråd, som er nærmest til vide, hvorledes rådet bedst vil fungere lokalt.

På baggrund af disse erfaringer fra det seneste menighedsrådsvalg finder regeringen derfor, at lov om menighedsråd bør ændres således, at det i langt færre tilfælde vil være nødvendigt for menighedsråd at ansøge Kirkeministeriet om dispensation i forbindelse med oprettelse af fælles menighedsråd. Dette vil være en afbureaukratisering, der gør samarbejde nemmere og smidigere for de involverede menighedsråd.

Regeringen har derfor udarbejdet et lovforslag med udgangspunkt i ønsket om størst mulig frihed til de enkelte menighedsråd. Tanken med lovforslaget har således været at give de enkelte menighedsråd, som ønsker at indgå i et samarbejde, friere rammer til selv at fastsætte antallet af medlemmer af det fælles menighedsråd samt til at give menighedsrådene mulighed for uden dispensation at vælge en kirkeværg for hver kirke. Endelig har det været ønsket at give menighedsrådene mulighed for uden forudgående dispensation at oprette fælles menighedsråd på tværs af pastoratsgrænser.

Udkastet til lovforslag har været i offentlig høring, og der er her fremkommet bemærkninger fra høringsparterne, som har givet anledning til ændringer i forhold til udkastet.

Udkastet indebar mulighed for, at fælles menighedsråd kan oprettes mellem to eller flere menighedsråd i forskellige pastorater, når blot sammenlægning af menighedsrådene har vundet tilslutning på et menighedsrådsmøde i henhold til reglerne i menighedsrådslovens kapitel 7. Det blev kritiseret i flere høringssvar. Det blev bl.a. påpeget, at folkekirken er en territorialkirke, hvorfor det kan være problematisk, at åbne op for, at sogne, som kan ligge geografisk meget langt fra hinanden, måske endda i forskellige provstier, kan oprette fælles menighedsråd. Det blev endvidere anført, at pastoratet er præstens ansættelsesområde, og at samarbejde på tværs af pastoratsgrænser derved kan få betydning for præstens arbejdsvilkår. Endelig blev det i flere høringssvar påpeget, at forslaget i forbindelse med kaldsretten kan få den konsekvens, at et sogn i et andet pastorat, gennem det fælles menighedsråd, får indflydelse i forbindelse med besættelse af en præstestilling.

Disse høringssvar er taget til efterretning. På den baggrund er dette forslag udgået. Ministeriet finder fortsat, at det i visse tilfælde kan være en hensigtsmæssig løsning at oprette fælles menighedsråd på tværs af pastoratsgrænser. På baggrund af de indkomne høringssvar

undlades det at give en generel hjemmel hertil. Menighedsråd kan således som hidtil alene oprette fælles menighedsråd på tværs af pastoratsgrænser efter ansøgning om dispensation fra Kirkeministeriet.

Ministeriet har dog i lovforslaget valgt at fastholde, at det i fremtiden skal være muligt for enkelte sogne i et pastorat at indgå samarbejde om fælles menighedsråd uden forudgående dispensation fra ministeriet, selvom ikke alle sogne i pastoratet ønsker at tilslutte sig samarbejdet. Dette vil betyde en administrativ lettelse for de enkelte menighedsråd, men det vil ikke betyde nogen ændring af præstens arbejdsvilkår eller medføre konflikter i forbindelse med kaldsretten.

Der har i høringssvarene generelt været bred opbakning til forslaget om at skabe videre rammer for sammensætningen af det fælles menighedsråd - herunder særligt at det fælles menighedsråd selv kan fastsætte medlemstallet i rådet i opadgående retning, dog således at rådet højst må bestå af summen af det antal valgte medlemmer, som de deltagende menighedsråd enkeltvis er berettiget til, jf. § 2, stk. 3.

I lovudkastet, som blev sendt i høring, blev det foreslået, at det fælles menighedsråd mindst skal bestå af 5 valgte medlemmer, dog således at hvert sogn skal have et medlem.

I flere høringssvar blev der udtrykt ønske om, at et fælles menighedsråd i stedet mindst skal bestå af det antal medlemmer, som det fælles menighedsråd ville være berettiget til i henhold til lovens nugældende ordning. Det blev anført i høringssvarene, at det vil skabe ensartethed i forhold til menighedsråd, som ikke er sammenlagte, og give et fornuftigt antal menighedsrådsmedlemmer til at dele arbejdsopgaverne i menighedsrådet.

På baggrund af disse indsigelser er lovforslaget udformet således, at det fælles menighedsråd mindst skal bestå af det antal valgte medlemmer, som det samlede antal folkekirkemedlemmer i de deltagende sogne ville berettige til, jf. § 2, stk. 3, hvis sognene udgjorde én samlet menighedsrådsreds. Hvert sogn skal mindst have et valgt medlem. Et fælles menighedsråd, som eksempelvis består af tre menighedskredse med henholdsvis 400, 600 og 200 folkekirkemedlemmer, vil således mindst skulle bestå af 6 medlemmer, da et menighedsråd ifølge § 2, stk. 3, består af fem valgte medlemmer for det første tusinde og yderligere et medlem for hvert påbegyndt tusinde. Det fælles menighedsråd beslutter sely, hvorledes de valgte medlemmer fordeles mellem sognene, blot hvert sogn får mindst et valgt medlem af det fælles menighedsråd.

Det skal i denne forbindelse understreges, at det ikke er hensigten med lovforslaget, at menighedsråd, som ik-

ke ønsker at indgå samarbejde om fælles menighedsråd, af denne grund skal stilles ringere. Der kan være vægtige lokale hensyn, som taler for at opretholde sit selvstændige menighedsråd, ligeså vel som der kan være hensyn, som taler for at indgå i et fælles menighedsråd. Ministeriet har derfor lagt meget vægt på argumentet i høringssvarene om ensartethed i forhold til menighedsråd, som ikke er sammenlagte.

Der var i høringssvarene generel opbakning til forslaget om, at fælles menighedsråd kan vælge en kirkeværge ved hver kirke uden forudgående ansøgning om dispensation. Lovforslaget er derfor på dette punkt ikke ændret i forhold til det udkast, som blev sendt i høring. Da ministeriet har erfaring for, at mange fælles menighedsråd ønsker at opretholde en kirkeværgfunktion ved hver kirke, er det ministeriets opfattelse, at denne ændring i praksis vil betyde en stor administrativ lettelse i forhold til mange menighedsråd.

Lovforslaget medfører desuden en række ændringer af mere teknisk karakter. Således flyttes samarbejdsbestemmelserne vedrørende provstiudvalg og stifter fra lov om folkekirkens økonomi til lov om menighedsråd, således at samarbejdsbestemmelserne og de tilknyttede dispensationsmuligheder bliver samlet i kapitel 8. Det er ministeriets opfattelse, at samlingen af samarbejdsbestemmelserne vil gøre regelsættet mere overskueligt.

Der er i et enkelt høringssvar fremkommet bemærkninger mod denne ændring, idet det anføres, at det er hensigtsmæssigt, hvis bestemmelserne forbliver i lov om folkekirkens økonomi af hensyn til konteksten med de øvrige økonomi- og kompetencebestemmelser i de to love.

Ministeriet har i praksis kunnet konstatere, at der har været stor forvirring omkring samspillet mellem § 24 i lov om folkekirkens økonomi og samarbejdsbestemmelserne i lov om menighedsråd kapitel 8 og fastholder derfor forslaget om at samle alle samarbejdsbestemmelserne i lov om menighedsråd af hensyn til overskueligheden for menighedsrådene og andre brugere af regelsættet.

#### *4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*

Lovforslaget vil medføre en administrativ lettelse for menighedsråd, stiftsadministration og Kirkeministeriet, idet en række hyppigt forekommende ønsker vedrørende fælles menighedsråd fremover ikke vil kræve dispensation fra Kirkeministeriet.

#### *5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.*

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

#### 6. De administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

#### 7. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

#### 10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Lovforslaget vil medføre en administrativ lettelse for menighedsråd, stifter og Kirkeministeriet.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

#### Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

##### Til § 1

##### Til nr. 1

Med den foreslåede ændring af § 1, stk. 3, vil det ikke fremover kræve dispensation, hvis enkelte sogne i et pastorat ønsker at indgå samarbejde om fælles menighedsråd, uden at alle sogne i pastoratet tilslutter sig samarbejdet. Dette vil betyde et ændret udgangspunkt, da et enkelt menighedsråd i et pastorat herefter ikke længere skal have indflydelse på, om pastoratets øvrige menighedsråd kan indgå samarbejde. Den foreslåede ændring medfører desuden en administrativ lettelse for menighedsrådene, idet et sådant samarbejde herefter ikke længere vil kræve en dispensation fra Kirkeministeriet.

Desuden medfører den foreslåede ændring af bestemmelsen en konsekvensrettelse som følge af, at begrebet »kirke-distrikt« blev ophævet med vedtagelsen af L 47 den 28. januar 2009 med virkning fra 1. oktober 2010. Denne ændring betyder, at det ikke længere giver mening at give kirke-distrikter mulighed for at indgå sam-

#### 8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

#### 9. Hørte myndigheder mv.

Et lovudkast har været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer mv.:

Samtlige biskopper, Landsforeningen af Menighedsråd, Danmarks Provsteforening og Den danske Præsteforening.

arbejde om fælles menighedsråd. Fra 1. oktober 2010 vil alle kirke-distrikter således være omdannet til sogne.

##### Til nr. 2

Der er tale om en teknisk ændring som følge af den nye affattelse af § 2, stk. 4, der indsættes i lov om menighedsråd, jf. lovforslaget § 1, nr. 3.

##### Til nr. 3

Med bestemmelsen foreslås indsat et nyt stk. 4, i § 2 i lov om menighedsråd. Bestemmelsen fastsætter, at to eller flere sogne, der ønsker at danne fælles menighedsråd, fremover som udgangspunkt kan fastsætte antallet af medlemmer af menighedsrådet og fordelingen af disse mellem sognene. Bestemmelsen foreskriver dog, at det fælles menighedsråd højst må bestå af summen af det antal valgte medlemmer, som de deltagende menighedsråd enkeltvis er berettiget til, jf. § 2, stk. 3. Bestemmelsen betyder, at det fælles menighedsråd ikke kan få flere stemmer i forbindelse med bispevalg, stiftsrådvalg og valg til provstiudvalg, end tilfældet ville være, hvis rådene fortsatte enkeltvis. Bestemmelsen foreskriver tilli-

ge, at det fælles menighedsråd mindst skal bestå af det antal valgte medlemmer, som det samlede antal folkekirkemedlemmer i de deltagende sogne ville berettigede til, jf. § 2, stk. 3, hvis sognene udgjorde én samlet menighedsrådsreds. Hvert sogn skal have mindst et valgt medlem. Bestemmelsen betyder, at fælles menighedsråd fremover får friere rammer end øvrige menighedsråd, for så vidt angår rådets størrelse og sammensætning. Baggrunden herfor er en erkendelse af, at de nugældende regler af mange sogne opfattes som for snævre, idet det enkelte sogn i samarbejdet oplever, at det får en meget ringe repræsentation.

Bestemmelsen fastsætter i øvrigt, at det fælles menighedsråd skal meddele biskoppen rådets beslutning vedrørende antallet af medlemmer af det fælles menighedsråd samt fordelingen heraf.

#### Til nr. 4

Det foreslås med ændringen af bestemmelsen, at et fælles menighedsråd fremover kan vælge en kirkeværg for hver kirke uden forudgående dispensationsansøgning til Kirkeministeriet. Kirkeministeriet meddeler i henhold til praksis altid disse dispensationer, og det vil derfor efter ministeriets opfattelse være hensigtsmæssigt at ændre loven, så menighedsrådene ikke fremover skal ansøge Kirkeministeriet om dispensation.

#### Til nr. 5

Ændringen af § 43 a er en konsekvens af indsættelsen af et nyt stk. 2, i § 17 g i lov om folkekirkens økonomi ved lov nr. 47 af 28. januar 2009.

#### Til nr. 6

Det foreslås, at bestemmelsen i § 24, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, hvorefter de i lov om menighedsråd § 43, stk. 1-5, nævnte regler om samarbejde mellem menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på samarbejde mellem stiftsøvrighed og provstiudvalg, mellem to eller flere stiftsøvrigheder, mellem to eller flere provstiudvalg samt mellem menighedsråd og en eller flere stiftsøvrigheder eller provstiudvalg, flyttes til lov om menighedsråd. Denne dispensationsbestemmelse anvendes en del i praksis, og det er Kirkeministeriets opfattelse, at det skaber forvirring for brugerne af reglerne, at samarbejdsbestemmelserne ikke er samlet et sted. Dette særligt set i lyset af, at § 24, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi også vedrører menighedsråds muligheder for samarbejde. Det foreslås derfor, at bestemmelsen overføres til en ny § 43 b i lov om menighedsråd for at skabe bedre sammenhæng i reglerne om

samarbejde mellem forskellige organer indenfor folkekirken.

Det foreslås endvidere, at bestemmelsen i § 24, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi, hvorefter den i lov om menighedsråd § 43, stk. 6, nævnte regel om dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning til et menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på et provstiudvalg eller en stiftsøvrighed, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i henholdsvis provstiet eller stiftet, flyttes til lov om menighedsråd. I lighed med bestemmelsen i § 24, stk. 1, er det Kirkeministeriets opfattelse, at det virker ulogisk for brugerne af bestemmelsen, at den ikke står sammen med de øvrige samarbejdsbestemmelser i lov om menighedsråd. Det foreslås derfor, at bestemmelsen overføres til en ny § 43 b, stk. 2, i lov om menighedsråd.

#### Til nr. 7

Bestemmelsen viderefører § 44 i lov om menighedsråd, dog således at bestemmelsen udvides, så bestemmelsen herefter indeholder hjemmel til tildeling af tilskud fra fællesfonden, for så vidt angår samtlige samarbejdsprojekter i henhold til kapitel 8 i lov om menighedsråd. I henhold til gældende ret kan der således alene gives tilskud til samarbejdsprojekter mellem menighedsråd, som kræver dispensation i medfør af § 43 i lov om menighedsråd. Samarbejder mellem menighedsråd i henhold til lovens almindelige ordning samt samarbejder mellem forskellige niveauer i folkekirken kan derimod ikke modtage tilskud. Dette virker som en usaglig forskelsbehandling, som derfor foreslås ophævet.

### *Til § 2*

#### Til nr. 1

Det foreslås, at overskriften til kapitel 6 i lov om folkekirkens økonomi ændres, som konsekvens af, at § 24 i lov om folkekirkens økonomi med lovforslaget foreslås flyttet til § 43 b i lov om menighedsråd. Kapitel 6 vedrører herefter alene mulighed for udveksling af data mellem it-systemer.

#### Til nr. 2

Det foreslås, at bestemmelsen i § 24 i lov om folkekirkens økonomi ophæves og herefter overføres til lov om menighedsråd § 43 b. Dette foreslås for at skabe sammenhæng i reglerne om samarbejde mellem forskellige organer indenfor folkekirken. Det er således Kirkeministeriets erfaring, at menighedsråd og andre brugere af dispensationsbestemmelserne i forbindelse med samarbejdsprojekter finder det ulogisk og uoverskueligt, at

reglerne ikke er samlet et sted. Dette forhold imødekommes den foreslåede ændring.

*Til § 3*

Loven træder i kraft den 1. oktober 2010.

*Til § 4*

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde.

Bestemmelsen indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

## Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget*

## § 1

I lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 79 af 2. februar 2009, foretages følgende ændringer:

## § 1 ---

*Stk. 3.* Menighedsrådene i et pastorat med to eller flere sogne kan beslutte, at pastoratet eller sognet skal have fælles menighedsråd, når et menigheds-møde, jf. kapitel 7, i hvert af sognene eller distrikterne ønsker det.

## 1. § 1, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* To eller flere menighedsråd i et pastorat kan oprette et fælles menighedsråd, når det besluttes på et menigheds-møde i hvert af sognene., jf. kapitel 7.«

## § 2 ---

*Stk. 3.* Antallet af valgte medlemmer fastsættes af menighedsrådet efter antallet af folkekirkemedlemmer i menighedsråds-kredsen pr. 1. januar i valgåret som opgjort af Danmarks Statistik. Antallet udgør fem for det første tusinde og yderligere et medlem for hvert påbegyndt tusinde, dog ikke over femten i alt. Har to eller flere sogne fælles menighedsråd, fastsættes antallet af medlemmer efter det samlede antal folkekirkemedlemmer og fordeles på de enkelte sogne i forhold til medlemstallet i hvert af dem. Et sogn skal dog have mindst et medlem. Første gang, der holdes valg til menighedsrådet, fastsættes antallet af valgte medlemmer af biskoppen.

## 2. § 2, stk. 3, 3., 4. og 5. pkt., ophæves.

## § 2---

## 3. I § 2 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Har to eller flere sogne fælles menighedsråd, fastsætter det fælles menighedsråd antallet af valgte medlemmer i rådet. Rådet må dog højst bestå af summen af det antal valgte medlemmer, som de deltagende menighedsråd enkeltvis er berettiget til, jf. stk. 3, og skal mindst bestå af det antal valgte medlemmer, som det samlede antal folkekirkemedlemmer i de deltagende sogne ville berettigede til, jf. stk. 3, hvis sognene udgjorde én samlet menighedsråds-kreds. Hvert sogn skal mindst have et valgt medlem. Menighedsrådet skal meddele biskoppen antallet af medlemmer af det fælles menighedsråd samt fordelingen af medlemmer mellem de deltagende sogne.«



**§ 10.** Menighedsrådet vælger af eller uden for sin midte en kirkeværge. Kirkefunktionærer, der er ansat ved kirken eller kirkegården, kan ikke vælges til kirkeværge.

**§ 43 a.** Flere menighedsråd i ét provsti kan beslutte at etablere de i § 42 a og § 43 nævnte former for samarbejde med provstiet som ramme. Beslutning derom skal træffes på budgetsamråd, og udgifterne til samarbejdet finansieres af provstiudvalgskassen, jf. § 5, stk. 6-7, og § 17 g, stk. 3, i lov om folkekirkens økonomi.

---

**§ 44.** Til fremme af ordninger i medfør af § 43, stk. 1, kan kirkeministeren yde tilskud af fællesfonden for 1 år ad gangen. De samlede tilskud kan ikke overstige 1 pct. af landskirkeskatten i det år, for hvilket tilskud ydes.

## Kapitel 6

### *Samarbejde mellem kirkelige instanser m.v.*

**§ 24.** De i lov om menighedsråd § 43, stk. 1-5, nævnte regler om samarbejde mellem menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på samarbejde mellem stiftsøvrighed og provstiudvalg, mellem to

**4.** I § 10, stk. 1, indsættes som 3. pkt.:

»Har to eller flere sogne fælles menighedsråd, kan der vælges en kirkeværge for hver kirke.«

**5.** I § 43 a ændres »§ 17 g, stk. 3« til: »§ 17 g, stk. 4«.

**6.** Efter § 43 a indsættes:

»§ 43 b. De i § 43, stk. 1-5, nævnte regler om samarbejde mellem menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på samarbejde mellem stiftsøvrighed og provstiudvalg, mellem to eller flere stiftsøvrigheder, mellem to eller flere provstiudvalg samt mellem menighedsråd og en eller flere stiftsøvrigheder eller provstiudvalg.

*Stk. 2.* Den i § 43, stk. 6, nævnte regel om dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning til et menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på et provstiudvalg eller en stiftsøvrighed, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i henholdsvis provstiet eller stiftet.«

**7.** § 44 affattes således:

»§ 44. Til fremme af samarbejdsprojekter i henhold til dette kapitel kan kirkeministeren yde tilskud af fællesfonden for 1 år ad gangen. De samlede tilskud kan ikke overstige 1 pct. af landskirkeskatten i det år, for hvilket tilskud ydes.«

## § 2

I lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 17. juni 2009, foretages følgende ændring:

**1.** *Overskriften til kapitel 6* affattes således:

»*Udveksling af data mellem it-systemer*«

**2.** § 24 ophæves.

eller flere stiftsøvrigheder, mellem to eller flere provstiudvalg og mellem menighedsråd og en eller flere stiftsøvrigheder eller provstiudvalg.

*Stk. 2.* Den i lov om menighedsråd § 43, stk. 6, nævnte regel om dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning til et menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på et provstiudvalg eller en stiftsøvrighed, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i henholdsvis provstiet eller stiftet.

### **§ 3**

Loven træder i kraft 1. oktober 2010.

### **§ 4**

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.